Symbole ducha świętego

Istota i sposób działania

> *I zaraz, kiedy wychodził z wody, ujrzał rozstępujące się niebiosa i ducha nań zstępującego jako gołębica. – Mar. 1:10*

W Biblii znajdujemy różne symbole przedstawiające ducha świętego. Gołębica jest jednym z nich. Inne to wiatr, światło, oliwa i ogień. Gdy coś przedstawiane jest za pomocą różnorodnych symboli, wówczas każdy z nich podkreśla inna jego cechę. Niektóre różnice w związku z tym są dobrze widoczne, inne mniej. W przypadku ducha świętego, niektóre z symboli nie wskazują dokładnie na to czym duch święty jest, ale uwydatniają przede wszystkim jego działanie. Oto niektóre różnice.

Gołębica

Werset Mar. 1:10 łączy obraz gołębicy wprost z duchem świętym. Powrót gołębi do swych gołębników był radosnym znakiem nadejścia wiosny i początku nowego życia (Pieśń 2:12). W Jer. 8:7 „synogarlica” jest zwiastunem sądu. Hebrajskie słowo określające gołębicę to yohnah, pochodzące od słowa anah, które oznacza „opłakiwać”. Gołębica była wybierana na ofiarę w przypadku, kiedy składano jednego ptaka i najczęściej wspominana była jako pierwsza, w przypadku gdy składano na ofiarę zarówno gołębicę jak i gołębia.

Gołębie były nazywane „owcami ptasiego świata” ze względu na swoje łagodne usposobienie. Znane są z oddania swoim partnerom. Dwa gołębie, gruchające w jednym gnieździe to powszechny obrazek. Z uwagi na swoją potulność, gdy trzymane w klatce oraz fakt, że były składane na ofiarę, wolno im było wędrować bez ograniczeń. Często pojawiały się w większej grupie, przemierzając niebo w wielkich stadach przypominających chmury, o czym wspomina Izajasz w 60:8. Lecąc w blasku słońca, ich skrzydła sprawiały wrażenie jakby były ze srebra, a upierzenie ze złota (Ps. 68:13).

Istnieje wiele gatunków gołębi, zaś każdy charakteryzuje się innymi zwyczajami. Synogarlica woli listowie ogrodu, podczas gdy synogarlica egzotyczna dobrze się czuje na szczytach palm. Gołąb skalny buduje gniazdo w szczelinach skał (Pieśń 2;14), podczas gdy inne gatunki wolą zielone doliny (Ezech. 7:16).

Gołębica stała się symbolem ducha świętego najwidoczniej ze względu na swe życzliwe usposobienie. Działalność Jezusa od początku wskazywała na współczucie dla ludzkości. Jezus nie tylko okazywał swoje współczucie uzdrawiając i cudownie żywiąc tłumy ludzi, ale również poprzez chęć złożenia własnego życia w ofierze za ludzkość.

W jednym miejscu w Biblii, pojawia się jeszcze jeden aspekt tego symbolu. W wersecie 60:8, Izajasz pisze o udomowionych gołębiach, chętnie powracających do swych gołębników: „Kim są ci, którzy się zlatują jak obłoki i jak gołębie do swoich gołębników?”

Ten zwyczaj gołębi odegrał ważną rolę podczas potopu. W 1 Moj. 8:6-12 czytamy, że po tym jak arka osiadła na górze Ararat na czterdzieści dni, Noe wypuścił kruka, aby zobaczyć, czy wody opadły z powierzchni ziemi. Kruk, nie będący ptakiem udomowionym, nie powrócił. Następnie Noe wypuścił gołębicę. Gołębica nie znalazła miejsca na założenie nowego gniazda i wróciła do niego do arki. Poczekawszy jeszcze następne siedem dni, Noe znowu wypuścił gołębicę z arki. Tym razem gołębica wróciła do niego, trzymając w dziobie zerwany świeży liść z drzewa oliwnego, być może z uwagi na chęć nakarmienia swojego partnera. Siedem dni później Noe po raz kolejny wypuścił gołębicę, ale już nie wróciła do niego. Być może budowała już nowe gniazdo dla swojej rodziny.

Jeden z poglądów (Reprints, str. 5328) sugeruje, że być może następujące po sobie kolejne próby Noego wskazują na poszukiwania znaków funkcjonującego Królestwa, czynione za pomocą ducha świętego. Pierwszy wylot gołębicy nie przyniósł żadnych śladów Królestwa. Drugi wylot i powrót przyniósł ślad istnienia owoców. Trzeci wylot był znakiem, że nadszedł czas, aby opuścić arkę. Można uznać, choć nie jest to stwierdzone wprost, że pierwsze wydarzenie może nawiązywać do powrotu Pana w 1874 roku, drugie do końca czasów Pogan, podczas gdy trzecie dotyczy przyszłości.

Jakie znaczenie miało wysłanie na poszukiwania kruka? Być może przedstawia szukanie dowodu nowej dyspensacji przez ruch Miller’a w dziewiętnastym wieku. Poszukiwanie to nie przyniosło jednak oczekiwanych rezultatów ponieważ było przedwczesne.

Jonasz

Jezus przekłada część doświadczeń Jonasza na swój własny los: „Albowiem jak Jonasz był w brzuchu wieloryba trzy dni i trzy noce, tak i Syn Człowieczy będzie w łonie ziemi trzy dni i trzy noce” (Mat. 12:40). Warto zwrócić uwagę, iż podobnie jak Jezus który był faktycznie martwy przez część z trzech dni, tak jego ciało, Kościół, będzie pozostawać w grobie w ciągu okresu trzech tysiącletnich „dni”.

Podczas powyższe porównanie jest przekonujące, analogia ta traci na sile w obliczu ucieczki Jonasza od odpowiedzialności. Pozostaje zatem pytanie, czy tylko czas, jaki Jonasz przebywał we wnętrznościach ryby, odnosi się do Jezusa, czy może istnieje jakaś spójna interpretacja, zdolna pogodzić powstałe rozbieżności.

Ponieważ imię Jonasz oznacza gołębia, a gołębica jest symbolem ducha świętego, być może istnieje takie jednorodne wyjaśnienie. Możliwe, że Księga Jonasza jest w rzeczywistości proroctwem mającym przedstawiać rolę ducha świętego w Boskim Planie. Patrząc z tej perspektywy, wyłania się następujący obraz.

Księga Jonasza, rozdział 1: **Wiek Żydowski**
Poprzez Izrael, uciekający od Bożego polecenia błogosławienia
Księga Jonasza, rozdział 2: **Wiek Ewangelii**
Poprzez Chrystusa i Kościół, cierpiący prześladowanie i doświadczający śmierci.
Księga Jonasza, rozdział 3: **Wiek Tysiąclecia**
Poprzez Chrystusa i Kościół, nawracający i błogosławiący świat.
Księga Jonasza, rozdział 4: **Lekcja Moralna**
Współczucie i życzliwość nawet dla nieprzyjaciół, wymaga się od niego błogosławienia świata.

Oliwa

„Potem wziął Mojżesz oliwę do namaszczenia, namaścił przybytek i wszystko, co było w nim, i poświęcił je (…). Wylał nieco oliwy do namaszczenia na głowę Aarona i namaścił go, aby go poświęcić” (3 Moj. 8:10, 12).

„Duch Wszechmocnego, Pana nade – mną, gdyż Pan namaścił mnie, abym zwiastował ubogim dobrą nowinę” (Izaj. 61:1).

Przytoczone powyżej wersety pokazują bliski związek pomiędzy świętym namaszczeniem oliwą, a działaniem ducha świętego. Drzewko oliwne było głównym dobrem w gospodarce starożytnego Izraela. Oliwa była jednym z głównych artykułów używanych w żydowskim przybytku na pustyni. Wykorzystywana była do namaszczania, jak również podtrzymywania ognia w lampach oliwnych ustawionych na złotym świeczniku. Była składnikiem chleba składanego w ofierze, skrapiano nią również inne ofiary. W Księgach 2 i 3 Mojżeszowej słowo „oliwa” pojawia się około 90 razy.

Oto niektóre miejsca, gdzie wydaje się, iż istnieje podobieństwo w stosunku do działania ducha świętego:

Namaszczanie

Akt namaszczania wskazywał na nadanie uprawnień przez ducha świętego do podjęcia pewnych obowiązków.

Namaszczanie królów. Nie tylko królowie Izraela byli namaszczani (1 Sam. 10:1; 16:13), ale nawet o złym królu Syrii, Chazaelu napisane jest, że miał zostać namaszczony (1 Król. 19:15). O Cyrusie z Persji również napisane jest, że był namaszczony (Izaj. 45:1). Zwyczaj namaszczania królów nie był powszechny wyłącznie w Izraelu; listy egipskie el-Amarna dowodzą 37 aktów namaszczenia.

Namaszczanie kapłanów. Nie tylko Aaron został namaszczony (3 Moj. 8:12), ale również jego synowie (4 Moj. 3:3). W Psalmie 133:1,2 wyrażona jest jedność w kapłańskim namaszczaniu z najwyższym kapłanem.

Namaszczanie proroków. Jedynym przypadkiem w Biblii, kiedy prorok został namaszczony jest historia Eliasza, który miał namaścić Elizeusza na swojego następcę (1 Król. 19:16).

Namaszczenie Jezusa. Jezus zastosował namaszczenie opisane we fragmencie Izaj. 61:1 w stosunku do siebie (Łuk. 4:18, 19). To samo namaszczenie upoważnia Kościół, jako jego ciało, do rozpowszechnienia dobrej nowiny w jego imieniu.

Taki był przepis na przyrządzenie oliwy używanej do namaszczania: „A ty weź sobie najprzedniejszych wonności: pięćset łutów wybornej mirry, wonnego cynamonu połowę tego, czyli dwieście pięćdziesiąt łutów, i wonnej trzciny dwieście pięćdziesiąt łutów i kasji pięćset łutów według sykla świątynnego, i jeden hin oliwy z oliwek. Zrobisz z tego święty olej do obrzędowego namaszczania, wonną mieszaninę, tak jak się sporządza wonności; będzie to święty olej do namaszczania” (2 Moj. 30:23-25). Te cztery przyprawy mogą odpowiadać czterem atrybutom ducha świętego podanym w Izaj. 11:2: „I spocznie na nim Duch Pana; Duch mądrości i rozumu [1], Duch rady i mocy [2], Duch poznania [3] i bojaźni [4] Pana” (patrz również 2 Moj. 31:3).

Właściwości lecznicze. „Choruje kto między wami? Niech przywoła starszych zboru i niech się modlą nad nim, namaściwszy go oliwą w imieniu Pańskim” (Jak. 5:14). Greckie słowo, które przetłumaczone zostało jako „choruje”, to astheneo i dosłownie oznacza „bez sił”; może się odnosić zarówno do duchowej depresji, jak i choroby fizycznej. W wersecie 15 słowo „chorego” to greckie słowo kamnos i w Hebr. 12:3 zostało przetłumaczone jako „być znużonym”.

Izajasz napisał o leczeniu przy użyciu oliwy: „Od stóp do głów nic na nim zdrowego: tylko guzy i sińce, i świeże rany; nie opatrzone ani nie przewiązane, ani nie zmiękczone oliwą” (Izaj. 1:6). Dobry Samarytanin „opatrzył rany jego, zalewając je oliwą i winem, po czym wsadził go na swoje bydlę, zawiózł do gospody i opiekował się nim” (Łuk. 10:34). Kiedy Pan wysłał swych dwunastu po dwóch, to między innymi „wyganiali wiele demonów, i wielu chorych namaszczali ole-

jem, i uzdrawiali” (Mar. 6:13).

Z podobnego powodu, w 23 Psalmie czytamy „namaszczasz oliwą głowę moją”. Oto szczegółowy opis tego aktu:

„U wejścia do owczarni znajduje się pokaźnych rozmiarów miska wypełniona oliwą zmieszaną z ziołami, oraz duże naczynie z wodą. Gdy owce przechodzą przez bramę, pasterz bada głowę i ciało każdej z nich, poszukującwszelkich zranień. Gdy stwierdzi skaleczenie, ostrożnie je oczyszcza rękami namoczonymi w oliwie, która namaszcza zranienie. Zanurza miskę w naczyniu z wodą i wyciąga ją opływającą, następnie podaje ją owcy która pije do syta.” [1]

Mydło i przybory toaletowe. Przetworzona oliwa ma konsystencję mleczka kosmetycznego i używana jest jako płyn nawilżający. Właśnie takim balsamem kobieta namaściła Jezusa w domu Faryzeusza. Jezus powiedział: „Głowy mojej oliwą nie namaściłeś; ona zaś olejkiem namaściła nogi moje” (Łuk. 7:46). Podobnie napisał prorok: „I obmyłem cię wodą, spłukałem z ciebie twoją krew i pomazałem cię olejkiem” (Ezech. 16:9).

Światło

Istotnym przeznaczeniem oliwy było podtrzymywanie światła w lampkach oliwnych na złotym świeczniku w świętym przybytku (2 Moj. 35:14). Działanie świecznika można przeanalizować porównując Zach. 4:1 – 14 z Obj. 11:1 – 7. W Księdze Zachariasza oliwa do siedmiu lamp na świeczniku pochodzi z dwóch drzew oliwnych, które w Księdze Objawienia określone są jako „dwaj świadkowie” Boga (Stary i Nowy Testament). Siedem rurek, którymi płynie oliwa, przedstawia sposób doprowadzania oliwy do lamp – siedmiu posłańców z Obj. 2 i 3.

Koncepcja oliwy ducha świętego, dającego światło, pojawia się również w Przypowieści o pannach mądrych i głupich (Mat. 25:1-13). W tym przypadku, zapas oliwy odróżnia jedne od drugich. Pokazuje to, jak niektórzy Chrześcijanie mający wystarczająco dużo ducha świętego, stają się członkami uczty weselnej, w przeciwieństwie do mających niewiele albo wcale.

Wiatr

Greckie i Hebrajskie tłumaczenia słowa „duch” (pneuma i ruach), tłumaczone są również jako „wiatr” i „oddech”[2]. Oba te słowa, zarówno wiatr jak i oddech, użyte zostały również w połączeniu ze słowami duch święty, jak widać na podstawie dwóch poniższych tekstów:

„A gdy nadszedł dzień Zielonych Świąt, byli wszyscy razem na jednym miejscu. I powstał nagle z nieba szum, jakby wiejącego gwałtownego wiatru, i napełnił cały dom, gdzie siedzieli. I napełnieni zostali wszyscy duchem świętym” – Dz. Ap. 2:1, 2, 4

„A to rzekłszy, tchnął na nich i powiedział im: Weźmijcie ducha świętego” – Jan. 20:22

Wiatr jest prawdopodobnie pierwszym obrazem na boskiego ducha, które można znaleźć w Biblii: „Na początku stworzył Bóg niebo i ziemię. A ziemia była pustkowiem i chaosem; ciemność była nad otchłanią, a Duch Boży unosił się nad powierzchnią wód” (1 Moj. 1:1, 2). Czym był ten „Duch” w rzeczywistości, pozostaje nieokreślone; niektórzy uważają, że mogła to być jakaś forma energii, inni, że był to gwałtowny wiatr.

W tym przypadku widzimy początek wykorzystania mocy twórczej, w przygotowywaniu ziemi dla jej przyszłych mieszkańców. Moc ta działała na rzecz słów Boga: „I rzekł Bóg (...) i stała się” (1 Moj. 1:3). Dzień Zielonych Świąt był początkiem innego stworzenia, nowego stworzenia. „Tak więc, jeśli ktoś jest w Chrystusie, nowym jest stworzeniem; stare przeminęło, oto wszystko stało się nowe” (2 Kor. 5:17).

Tchnienie Boga było siłą, która dała życie Adamowi: „Ukształtował Pan Bóg człowieka z prochu ziemi i tchnął w nozdrza jego dech życia. Wtedy stał się człowiek istotą żywą” (1 Moj. 2:7). Podobnie duch święty daje życie prawdziwemu Chrześcijaninowi i ten sam duch święty ostatecznie wzbudzi ludzkość z grobu i obdarzy nowym życiem.

Języki ognia

W dniu Zielnych Świąt pojawiło się jeszcze jedno oblicze ducha świętego. Razem z szumem gwałtownego wiatru „ukazały się im języki jakby z ognia, które się rozdzieliły i usiadły na każdym z nich” (Dz. Ap. 2:3). Ogień generalnie oznacza zniszczenie albo oczyszczenie, jak w przypadku rafinowania metali. Określenie „języki ognia” pojawia się w Biblii wyłącznie w tym miejscu oraz w Izaj. 5:24 („pożera słomę język ognia”).

Określenie „języki ognia” jakie znajdujemy w Dziejach Apostolskich, zawiera w sobie podwójne znaczenie: oświecenie oraz danie wyrazu temu oświeceniu. Greckie słowo glossa, które przetłumaczone zostało w tym miejscu jako „języki”, jest często używane w odniesieniu do języka (np. język polski); to samo słowo zostało wykorzystane w odniesieniu do mówienia językami w wersecie 4 (jakkolwiek greckie słowo przetłumaczone jako „język” – w sensie np. język polski – w wersecie 6 i „język” w wersecie 8 to dialektos, co oznacza „dialekt”). Jedną z koncepcji jest, że poszczególne „języki” powstały z podzielenia się jednego centralnego źródła światła, co w pewnym stopniu nawiązuje do złotego świecznika z Księgi Zachariasza, gdzie oliwa do jego lampek pochodziła z dwóch drzewek oliwnych. duch święty rozjaśnił umysły oczekujących uczniów i up-

oważnił ich oraz przysposobił do głoszenia Żydom (lub umożliwił zrozumienie ich słów), którzy przybyli do Jeruzalem z wielu obszarów Imperium Rzymskiego.

Różne symbole na różne okazje

Różne oblicza ducha świętego pokazane są za pomocą różnych symboli, które przedstawiają rolę, jaką duch święty ma do odegrania w naszym życiu:

Gołębica: życzliwość, współczucie
Oliwa: upoważnienie, moc uzdrawiania, oczyszczenie i odświeżenie
Światło: oświecenie
Wiatr: dawanie życia, możliwość tworzenia
Języki ognia: zdolność głoszenia, oświecona prawda

Carl Hagensick

[1] The Herald of Christ’s Kingdom, Lipiec/ Sierpień 1999, str. 12

[2] Greckie słowo określające oddech, czy tchnienie to pnoe (Strong 4157) i wywodzi się od słowa pneuma (Strong 4151). W Konkordacji Strong’a określa ono „oddychanie, wietrzyk”.